

แนวทางการขับเคลื่อนจริยธรรม
ของเทศบาลตำบลแซแล
อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
ปีงบประมาณ 2566

แนวทางการขับเคลื่อนจริยธรรม
ของเทศบาลตำบลแซแล อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
ปีงบประมาณ 2566

1. หลักนิติธรรม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรใช้อำนาจหรือบริหารงานตามกฎหมาย และระเบียบ รวมถึงข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีอยู่ โดยเคร่งครัดและไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะต้องดำเนินการอย่างเท่าเทียม ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึง 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- 1) นิติธรรม (Rule of Law)
- 2) ความเสมอภาค (Equity)

1.1 นิติธรรม (Rule of Law)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงาน โดยยึดอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความชอบธรรม คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ของประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

1.1

ประสิทธิภาพ

Do's

ผู้บริหารและบุคลากรของ อบท. ปฏิบัติหน้าที่และบังคับใช้กฎหมายในการบริหารงานบุคคล การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การตรวจรับบัญชี/เทศบัญญัติ การบริหารการเงิน การคลัง การพัสดุ และการจัดบริการสาธารณะ ฯลฯ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับ อบท.

Don'ts

อบท. ดำเนินงานโดยไม่คำนึงถึงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ เห็นแก่ประโยชน์ของตนเอง และพวกพ้อง มีการแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ได้บังคับบัญชา หรือใช้ดุลพินิจนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดในการบริหารงานและจัดบริการสาธารณะ เช่น อนุญาตก่อสร้าง โดยไม่เป็นไปตามกฎหมายควบคุมอาคาร หรือเรียกผลประโยชน์ เพื่อไม่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

1.2 ความเสมอภาค (Equity) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดบริการสาธารณะและบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับอย่างเท่าเทียมไม่เลือกปฏิบัติ โดยไม่แบ่งแยกเพศ ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ตลอดจนสภาพและสถานะของบุคคล ทั้งทางร่างกาย เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งคำนึงถึงโอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณะอย่างทั่วถึง และเป็นที่ยอมรับของประชาชนในท้องถิ่น

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

1.2

ความเสมอภาค

Do's

1. อบท. จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดบัญชี/เทศบัญญัติ และจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่นทุกกลุ่มอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน

2. อบท. จัดบริการสาธารณะโดยอ้างอิงฐานข้อมูลต่างๆ เช่น ข้อมูลประชากร สภาพ ฐานะรายได้ ฯลฯ เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ วางแผนการจัดบริการสาธารณะอย่างเหมาะสมและเท่าเทียม

Don'ts

1. ผู้บริหารและบุคลากรของ อบท. มีการเลือกปฏิบัติในการบริหารงาน เช่น การประชุมประชาชนท้องถิ่น เลือกเชิญเฉพาะพวกพ้อง หรือญาติ เพื่อรับฟังและร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ส่งผลให้โครงการ/กิจกรรมที่ปรากฏในแผนพัฒนาท้องถิ่น และข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ มีลักษณะเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองพวกพ้อง

2. อบท. ละเลยการจัดทำหรือปรับปรุงฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ให้มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เช่น ฐานข้อมูลผู้สูงอายุ คนพิการ เด็ก และเยาวชน อันจะส่งผลให้การให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนเกิดความเหลื่อมล้ำ ไม่ครบถ้วนทั่วถึง

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

1.2 ความเสมอภาค

Do's

3. อบรม ผู้พัฒนาระบบการให้บริการ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการให้บริการที่เท่าเทียมกัน โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ เชื้อชาติ ศาสนา สวรรค์ และสถานะทางร่างกาย เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ ทั้งนี้อาจมีการนำแนวคิดวิธีคิดในการบริหารจัดการที่ดี และเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น เช่น จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน คู่มือประชาชน การจัดทำแบบ การจัดทำระบบเมนูภาษี

Don'ts

3. อบรม ละเลยการกำหนดมาตรการ แนวทางปฏิบัติ หรือการจัดทำคู่มือการใช้งาน ตามกฎหมายอย่างเหมาะสม ทำให้การบังคับใช้กฎหมายและการจัดบริการสาธารณะเกิดความเหลื่อมล้ำขึ้นอยู่กับ/ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของ ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน ทำให้ประชาชนไม่อาจ เข้าถึงบริการได้อย่างเสมอภาคและรวดเร็ว เช่น ไม่มีการปรับปรุงจัดตั้งศูนย์/เทศาภิบาล/ หน่วยงานที่อำนวยความสะดวก ไม่ปรับลดขั้นตอน กระบวนการและระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน

การแก้ไขปัญหาคนไร้สัญชาติ ไร้สถานะทางทะเบียน

CASE STUDY

ปัญหาคนไร้สัญชาติ ไร้สถานะทางทะเบียนในพื้นที่ ยังไม่หน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง ซึ่งกลุ่มคนดังกล่าวเป็นผู้ด้อยโอกาส มีภูมิลำเนาอาศัยในชนบท ไม่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลอื่น สันติสุขถูกผลักดันโดยชนวนการค้นพบของ เทศบาลนครขอนแก่น จึงเข้าไปแก้ไขปัญหานี้และช่วยเหลือกลุ่มคนดังกล่าว ให้มีเอกสารเข้าแจ้งสิทธิขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต สามารถเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึง และเท่าเทียม โดยการจัดทำแผนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชุมร่วมกันระหว่างผู้ให้บริการ เจ้าหน้าที่ของเทศบาล และประชาชนชุมชนที่ได้รับแต่งตั้งเป็นอาสาสมัครทางทะเบียนและบัตร เพื่อสำรวจ ตรวจสอบสภาพปัญหาและการดำรงชีวิตของผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งประสานงาน กับฝ่ายสนับสนุนและส่งเสริมการทะเบียนและบัตร กองทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือประชาชน ผู้ด้อยโอกาสทางทะเบียนที่ยังไม่มีเลขประจำตัวประชาชนให้ได้มีการกำหนดสถานะตามกฎหมายและได้รับสิทธิต่างๆ จากภาครัฐ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น โดยคำนึงถึงความสมดุลของสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวสามารถช่วยเหลือ กลุ่มผู้ด้อยโอกาสในเขตเทศบาลได้ถึง 1,255 คน

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีธรรมาภิบาลตามหลักความเสมอภาค โดยคำนึงถึงการแก้ไข ปัญหาเพื่อความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการสาธารณะของประชาชน

2. หลักคุณธรรม

บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพึงมีจิตสำนึกความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่น ในศีลธรรม คุณธรรม ต้องยึดมั่นในประมวลจริยธรรม ของท้องถิ่น รวมถึงมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ โดยคำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลักสำคัญ ทั้งนี้ จะต้องคำนึงถึง 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

2.1) การปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม มาตรฐาน และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

2.2) การปฏิบัติตามหลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest)

คุณธรรม

การมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อในการปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดมั่นในศีลธรรม คุณธรรม ต้องยึดมั่นในประมวลจริยธรรม รวมถึงมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ โดยคำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลักสำคัญ

จริยธรรม

การปฏิบัติตามประมวล
จริยธรรม/มาตรฐาน
และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ
อย่างเคร่งครัด

ผลประโยชน์

การปฏิบัติตามหลักการยึดกับ
แห่งผลประโยชน์โดยยึดมั่นผล
ประโยชน์สาธารณะเป็นที่ตั้ง

2.1 ประมวลจริยธรรม จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกคน ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อประชาชนโดยยึดมั่นและปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ อย่างเคร่งครัดรวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรกำกับ กระตุ้นกวดขันการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรนั้นให้เป็นไปตามมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพนั้น

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

2.1 ประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

Do's

2. อปท. มีมาตรการและกลไกในการกำกับดูแลและดำเนินการกับบุคลากรที่ประพฤติไม่เหมาะสม ฝ่ายประมวลจริยธรรม และมาตรฐานทางวิชาชีพ อันทำให้ราชการเกิดความเสียหายด้วยความรวดเร็วและจริงจัง เช่น แต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรม หากพบว่ามีการฝ่าฝืน มีข้อสงสัยหรือข้อร้องเรียน มีการดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในกรณีที่มีการฝ่าฝืนแต่ไม่ใช้ความผิดทางวินัยหรืออาญาต้องแจ้งให้มีการแก้ไข หรือตักเตือนหรือมีการนำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้ง การเลื่อนขึ้นเงินเดือน การพิจารณาความดีความชอบแล้วแต่กรณี

Don'ts

2. อปท. ละเลยการใช้ประมวลจริยธรรม จรรยาวิชาชีพเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อกำกับความประพฤติ ปลดปล่อยบุคลากรประพฤติขัดต่อศีลธรรมอันดี ไม่มีการสอดส่อง แนะนำ บังคับใช้หรือได้สวนข้อเท็จจริง

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

2.1 ประมวลจริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

Do's

1. ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งกำกับดูแลพฤติกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชาให้อยู่ในกรอบแนวทางที่สมควรไม่ละเมิดมาตรฐานทางจริยธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้มีกลไก/กิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับบุคลากร

Don'ts

1. ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละเลยไม่ให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมประมวลจริยธรรม จรรยาวิชาชีพ ขาดความเที่ยงธรรม ไม่ดำรงตนค้ำจุนอยู่ในศีลธรรมขาดการเสียสละ และรับผิดชอบต่อหน้าที่ผิดถือประโยชน์ตนมากกว่าประโยชน์ประชาชน ประเทศชาติ เช่น ใช้เวลาราชการเพื่อประกอบกิจส่วนตัว มาปฏิบัติงานสายกลับก่อนเวลาเป็นประจำ

2.2 การปฏิบัติตามหลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest)

บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่นผลประโยชน์สาธารณะเป็นที่ตั้งโดยไม่เห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง ไม่นำทรัพย์สินของราชการไปเป็นของส่วนตัวหรือนำไปให้กลุ่มหรือพวกพ้อง รวมทั้งต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ของตนและต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่งและการปฏิบัติหน้าที่อันจะเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ได้

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

2.2 การปฏิบัติตามหลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์

Do's

1. อปท. มีมาตรการ/แนวทางป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างใบงานนั้น ๆ เช่น กำหนดให้มีการจัดทำแบบรับรองการตรวจสอบการเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญา

Don'ts

1. ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการของ อปท. นั้น หรือ อปท. อื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการค้ำครอบงำหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน เช่น ในขณะดำรงตำแหน่งทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง / จ้างบุคคลเข้าทำงาน หรือทำกิจการประเภทต่างๆ กับ อปท. ที่ตนสังกัด หรือ อปท. อื่น ไม่ว่าโดยตนเองหรือผ่านทางผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์ทางการบริหารกิจการหุ้นส่วน ผู้ถือหุ้น เครือญาติ พวกพ้อง

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

2.2 การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบริหาร

Don'ts

2. ผู้บริหาร และบุคลากรของ อปท. เว้นการรับเงิน หรือยอมรับเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ โดยมีเจตนาที่จะแลกกับการอำนวยความสะดวก/การปฏิบัติงาน/ประโยชน์อื่นๆ เช่น การเรียกรับส่วนแบ่งจากเงินโบนัส การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้รับจ้าง รวมทั้งการละเลยต่อการปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การให้หรือรับของขวัญ และการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

3. อปท. จัดทำคู่มือ/แนวทางการปฏิบัติ เกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของราชการ รวมทั้งกำหนดกลไกในการติดตามตรวจสอบการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติ/ระเบียบของการใช้และการยืมทรัพย์สินของราชการอย่างเคร่งครัด วางระบบการจัดทำทะเบียนการเบิก ใช้ทรัพย์สิน ทะเบียนการยืมทรัพย์สินของราชการอย่างเป็นระบบ และง่ายต่อการตรวจสอบ

Don'ts

3. อปท. ขาดการกำกับติดตามตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของราชการ และไม่มีการดำเนินการควบคุมทะเบียนพัสดุครุภัณฑ์ และเก็บรักษาพัสดุครุภัณฑ์ให้เรียบร้อย ไม่มีการจัดทำรายงานการตรวจพัสดุประจำปีโดยเปิดเผย อันส่งผลให้มีการใช้เวลา ทรัพย์สิน หรืองบประมาณของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน ญาติมิตร หรือพวกพ้อง เช่น มีการนำรถยนต์ส่วนกลางไปใช้เป็นรถส่วนตัว การนำเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ กลับไปใช้ส่วนตัว โดยไม่ได้เป็นการใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ

CASE STUDY

อนุมัติจัดจ้างให้พวกฟ้องเป็นคู่สัญญากับเทศบาลเพื่อประโยชน์ของตน

นายกเทศมนตรีได้อนุมัติจัดจ้างโดยวิธีพิเศษให้พรรคพวกของตนไปดำเนินการกำจัดขยะในเขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาล ด้วยการทำสัญญาจ้างบุคคลหนึ่งซึ่งรู้จักกันเพื่อเป็นผู้รับจ้างกำจัดขยะในราคาจ้างเหมาเป็นเงิน 120,000 บาท ทั้งที่บุคคลนั้นเป็นช่างตัดผมไม่มีที่ดินสำหรับใช้เป็นพื้นที่ทิ้งขยะ และไม่มีเครื่องมือในการกำจัดขยะเลย โดยนายกเทศมนตรีได้สั่งการให้พนักงานและรถของเทศบาลไปขุดตักดินและนำขยะไปฝังกลบในที่ดินของบิดาของตนแล้วเบิกจ่ายค่าจ้างกำจัดขยะมาเป็นประโยชน์ของนายกเทศมนตรีเสียเอง ศาลฎีกาพิพากษาว่า นายกเทศมนตรีปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ลงโทษจำคุก 6 ปี

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง การบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ยึดหลักคุณธรรม ดำเนินการจัดจ้างให้แก่พวกฟ้องเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง

อนุมัติจัดซื้อที่ดินราคาสูงกว่าราคาที่ขายจริง เพื่อประโยชน์พวกฟ้อง

CASE STUDY

เจ้าของที่ดินรายหนึ่ง จะขายที่ดินให้แก่ลูกเขยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในราคา 220,000 บาท ลูกเขยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จึงได้ปลอมลายมือชื่อของเจ้าของที่ดินรายนั้นในใบเสนอราคาขายที่ดินเป็นเงิน 594,000 บาท เพื่อนำไปยื่นต่อองค์การบริหารส่วนตำบล จากนั้น นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ใช้อำนาจอนุมัติจัดซื้อที่ดินดังกล่าวในราคาสูงกว่าที่เจ้าของที่ดินรายนั้นต้องการจะขาย และนำเงินส่วนต่างไปเป็นประโยชน์แก่ลูกเขยของตน

ศาลฎีกาพิพากษาว่า การกระทำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการเอื้อประโยชน์แก่ลูกเขยของตน และแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ทำให้ราชการได้รับความเสียหายต้องซื้อที่ดินในราคาสูงกว่าที่ควรจะเป็น จึงมีความผิดฐานเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อทรัพย์สินใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่รัฐ ตามประมวลกฎหมายอาญา ลงโทษจำคุก 3 ปี 9 เดือน

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง การบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ยึดหลักคุณธรรม ขาดจิตสำนึกของการมีคุณธรรม ผ่าฝืนประมวลจริยธรรม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้ง

3. หลักความโปร่งใส

บุคลากรของ อบท. ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมถึงการมีวัฒนธรรม และค่านิยมขององค์กรที่ให้ความสำคัญ กับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและสื่อสารกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอเป็นปัจจุบัน และจัดให้มีการวางระบบเพื่อให้ประชาชน และภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคมสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของ อบท. ได้โดยง่าย การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของ อบท. พึ่งมีความชัดเจน เป็นระบบ เป็นที่เข้าใจ รับรู้ และคาดการณ์ได้ของสังคม ซึ่งต้องคำนึงถึงความโปร่งใส 3 ด้าน ได้แก่

- 3.1) ด้านการบริหารการเงิน การคลัง และการพัสดุ
- 3.2) ด้านการบริหารงานบุคคล
- 3.3) ด้านการจัดบริการสาธารณะ/การบริการประชาชน

3

ความโปร่งใส

ความซื่อสัตย์ สุจริต ตรงไปตรงมา การมีวัฒนธรรมและค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงข้อมูลต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ และการจัดให้มีระบบเพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้โดยง่าย

3.1 การบริหารการเงิน การคลัง และการพัสดุ

ในการจัดทำข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี การจัดทำรายได้ การรับเงิน การใช้จ่ายเงิน ตลอดจนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของ อบต. ต้องดำเนินการตามกฎหมายตรงไปตรงมา มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยต้อง ให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารขั้นตอน การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเงินและการคลังของ อบต.ผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวก และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต.

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

3.1 ด้านการบริหารงานการเงิน การคลัง และการพัสดุ

Do's

1. อบต. เปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านการเงิน การคลัง และการพัสดุ ให้ประชาชนได้รับทราบผ่านเว็บไซต์ และช่องทางต่างๆ ตามบริบทของพื้นที่ เช่น แผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี รายงานการกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี รายงานสรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี ความวาระที่กฎหมาย/ระเบียบกำหนด แผนการจัดซื้อจัดจ้างหรือจัดหาพัสดุ และรายงานผลการจัดซื้อจัดจ้างรายเดือนและรายปี

Don'ts

1. อบต. จงใจปกปิดข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และมีผลกระทบต่อประชาชน หรือ มีการเปิดเผยแต่ไม่คำนึงถึงว่าประชาชนจะสามารถเข้าถึงหรือรับรู้ข้อมูลข่าวสารนั้นได้หรือไม่ เช่น มีการปิดประกาศไว้ในตู้ที่มีกระจกล็อกกุญแจ ทำให้ประชาชนหรือบุคคลทั่วไปไม่สามารถเปิดดูรายละเอียดของเอกสาร หรือมีการเปิดเผยข้อมูลเมื่อพ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

3.1 การจัดการประชุมและการประชุมออนไลน์

Do's

2. อปท. มีการจัดการประชุมที่เปิดเผยมุมมองของประชาชนในการประชุมเพื่อจัดทำข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติงบประมาณ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่สามารถติดตามการดำเนินงานได้ เช่น จัดให้มีการถ่ายทอดสดการประชุมสภาท้องถิ่น ในเรื่องงบประมาณหรือเรื่องที่มีผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ ผ่านหอกระจายข่าวเสียงตามสาย/วิทยุชุมชน/เว็บไซต์/สื่อสังคมออนไลน์

Don'ts

2. อปท. ไม่มีการแจ้งให้ประชาชนทราบถึงวิธีการใช้สิทธิการเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น ไม่มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการประชุมและผลการดำเนินงานของสภาท้องถิ่น รวมถึงมีการแก้ไขหรือเขียนรายงานการประชุมสภาท้องถิ่นอื่นเป็นเท็จโดยไม่มีการประชุมจริง

3.2 การบริหารงานบุคคล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบการสรรหา คัดเลือก แต่งตั้ง เลื่อนระดับ และการให้ทุนให้โทษแก่บุคลากรภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้รวมทั้งเปิดเผยหลักเกณฑ์ ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลเป็นการทั่วไป เพื่อให้ประชาชนหรือบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและสะดวก

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

3.2 ด้านการบริหารงานบุคคล

Do's

อปท. มีกระบวนการบริหารงานบุคคลที่ได้มาตรฐาน โปร่งใส ตรวจสอบได้ ครอบคลุมทุกประเด็น เช่น การสรรหา ย้าย/โอน เลื่อนขั้น/ระดับ มีกรอบ ศึกษาดูงาน ทุนการศึกษา

Don'ts

อปท. ไม่ประกาศหลักเกณฑ์การเลื่อนขั้น/เลื่อนตำแหน่ง/ค่าจ้างล่วงหน้า ไม่แจ้งผลการประเมินประเภทต่างๆ ให้ผู้ถูกประเมิน/ผู้เข้ารับการคัดเลือกทราบ และไม่เปิดเผยตำแหน่งและจำนวนอัตราว่างเพื่อให้เกิดการย้าย/โอนที่โปร่งใส หรือหากมีการเปิดเผยก็จะประกาศให้ทราบในวงจำกัดเท่านั้น

3.3 การจัดบริการสาธารณะ / การบริการประชาชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะหรือบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้อย่างสะดวก รวดเร็วและเปิดเผยทุกขั้นตอน

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

๑.๑ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน

Do's

อปท. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบริการสาธารณะหรือการให้บริการต่าง ๆ รวมทั้งประกาศเผยแพร่ขั้นตอน/กระบวนการระยะเวลาแล้วเสร็จให้ได้รับทราบ รายงานความคืบหน้าและผลการดำเนินงานเป็นระยะผ่านสื่อเครื่องมือประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

Don'ts

อปท. ขาดการประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดทำบริการสาธารณะและชี้แจงสิทธิของประชาชนในการใช้บริการต่างๆ ให้ได้รับทราบ หรือประชาสัมพันธ์แต่ไม่คำนึงถึงความสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูล เช่น ไม่มีการชี้แจงสิทธิ ขั้นตอน เอกสารแนบผังแสดง ขั้นตอนและระยะเวลาในการให้บริการ การอนุมัติ อนุญาต

โครงการระบบข้อมูลสาธารณะโปร่งใส พร้อมก้าวไปกับเทศบาลเมืองลำพูน

CASE STUDY

เทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ให้ความสำคัญกับการสร้างความโปร่งใสของหน่วยงาน โดยทำให้กระบวนการตัดสินใจของเทศบาลเป็นไปอย่างเปิดเผย มุ่งเน้นการสื่อสารข้อมูลนโยบายและการดำเนินงานของเทศบาลให้ประชาชนได้รับทราบ โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะ มีช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับพลเมืองออนไลน์เพื่อรับแจ้งข้อมูลและความคิดเห็นของต่อความต้องการของประชาชนอย่างทันเวลาผ่านเว็บไซต์ อีเมล สื่อสังคมออนไลน์ และยังพัฒนาแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างทันสมัย เช่น QR Code นื่องพจนใจ Line ส่วนงานต่าง ๆ (เว็บไซต์โรงเรียนผ่านผู้บริหารเทศบาลโดยตรง) รวมทั้งมีการเผยแพร่ E-book “คู่มือประชาชน” เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงาน อัตราค่าธรรมเนียม และระยะเวลาของขั้นตอนการดำเนินงานที่สามารถดาวน์โหลดได้

นอกจากนี้ยังได้ดำเนินโครงการ “การบริหารงานบุคคลโปร่งใส มั่นใจระบบคุณธรรม” โดยนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในระบบการบริหารงานบุคคล ตั้งแต่การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหา การคัดเลือก การแต่งตั้ง การเลื่อนระดับ การฝึกอบรม การประเมินผลการปฏิบัติงาน การโอนย้าย เงินเดือนและค่าจ้าง การรักษาวินัย และการพ้นจากราชการ เพื่อให้ได้ทรัพยากรบุคคล ที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ จัดวางคนที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ เพื่อให้บุคลากรและประชาชนทุกคนได้รับรู้สถานะภาพของเทศบาล ภายใต้แนวคิด “การบริหารทรัพยากรบุคคลเป็นหัวใจสำคัญในการจัดทำบริการสาธารณะ และการสร้างความไว้วางใจสาธารณะ จึงต้องมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสูงสุด”

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีธรรมาภิบาลตามหลักความโปร่งใส โดยมีการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ และการบริหารงานบุคคล ให้ประชาชนได้รับทราบผ่านสื่อออนไลน์หลากหลายรูปแบบ

ไม่มีการปิดประกาศเผยแพร่การสอบราคาโดยเปิดเผย CASE STUDY

นายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล ออุมิดและดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลจำนวน 16 โครงการ โดยไม่มีการปิดประกาศเผยแพร่โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการสำนักงานเทศบาล และประชาสัมพันธ์การสอบราคาให้ประชาชนทั่วไปทราบ ส่งผลให้ผู้รับเหมาก่อสร้างทั่วไปไม่มีโอกาสเข้าแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม มีเพียงบริษัทเหมืองทองพรพรพิกานายกเทศมนตรีเพียงรายเดียวเท่านั้นที่รู้และเข้าของเสนอราคา

ศาลฎีกาวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่า นายกเทศมนตรีและบริษัทรับเหมา กระทำความคิดร่วมกัน โดยมุ่งประโยชน์แก่ตนเอง และพวกพ้องไม่ถูกต้องตาม شأنของคลองธรรม ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นและสังคมโดยส่วนรวมจึงเป็นเรื่องราวร้ายแรง จึงพิพากษาว่านายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล บริษัทรับเหมา และผู้แทนบริษัทรับเหมา มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับกระบวนราชการของราชรัฐ ลงโทษจำคุกนายเทศมนตรี และปลัดเทศบาล คนละ 5 ปี ส่วนบริษัทรับเหมา และผู้แทนบริษัทรับเหมา ลงโทษรวมกันเป็นผู้สนับสนุน ปรับบริษัทรับเหมา จำนวน 200,000 บาท และจำคุกผู้แทนบริษัทรับเหมา เป็นเวลา 3 ปี 4 เดือน จำเลยทั้งหมดให้การรับสารภาพ คงจำคุกนายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล คนละ 2 ปี 6 เดือน จำคุกผู้แทนบริษัทรับเหมา เป็นเวลา 1 ปี 8 เดือน และปรับบริษัทรับเหมา จำนวน 100,000 บาท

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง การบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงหลักความโปร่งใส ไม่ให้ความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามกฎหมาย ขาดความ โปร่งใส เอื้อประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง

CASE STUDY

ประเมินผลการปฏิบัติงานไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม

นายกเทศมนตรีมีคำสั่งไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือนรองปลัดเทศบาล โดยการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนนั้น ไม่มีการประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ไม่แจ้งผลการประเมินให้ทราบเป็นรายบุคคล ไม่เปิดโอกาสให้รองปลัดเทศบาลได้เข้าพบในทันทีที่ทราบผลการพิจารณา ก่อนมีคำสั่งไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือน และไม่ได้มีการจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติงานเพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติงาน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ โดยได้มีการนำผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาผ่านพ้นไป ในรอบก่อนของรองปลัดเทศบาลมาประกอบการพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานในรอบนี้ด้วยการดำเนินการดังกล่าวของนายกเทศมนตรีเป็นการดำเนินการที่ไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรมต่อผู้ถูกประเมินผลการปฏิบัติงาน

ศาลปกครองสูงสุดจึงมีคำพิพากษา ให้เพิกถอนคำสั่งไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเลื่อนขึ้นเงินเดือนของรองปลัดเทศบาลให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันออกคำสั่ง โดยให้นายกเทศมนตรีดำเนินการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนและมีคำสั่งใหม่โดยไม่ให้เหตุผลในการประเมินครั้งที่ผ่านมาผ่านพ้นไป ในรอบก่อนมาใช้ประกอบการพิจารณาและให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีคำพิพากษา

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง การบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงหลักความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล โดยไม่เปิดเผยหลักเกณฑ์และผลการประเมิน รวมทั้งประเมินผลตามลำเอียง ไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริง

4. หลักการมีส่วนร่วม

การปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึงต้องยึดหลักการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเปิดโอกาส ให้ผู้ปฏิบัติงาน และประชาชนในท้องถิ่นได้รับรู้ เรียนรู้ และร่วมแสดงความคิดเห็น หรือเสนอปัญหา และประเด็นต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนา นอกจากนั้นประชาชนยังต้องมีส่วนร่วม ในการดำเนินการ และร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงาน รวมถึงการแสวงหาฉันทามติร่วมกันของประชาชนภายในท้องถิ่น โดยมี 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- 4.1) การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ
- 4.2) การกระจายอำนาจ

การมีส่วนร่วม

ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้รับรู้ และแสดงความคิดเห็น หรือเสนอปัญหา/ประเด็นต่างๆ ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนา นอกจากนี้ ประชาชนยังต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมมีเป้าหมายสำคัญเพื่อแสวงหาฉันทามติ

การมีส่วนร่วม / การแสวงหาฉันทามติ

- การมีส่วนร่วมกำหนดทิศทางนโยบาย หรือแผนงาน
- การมีส่วนร่วมในการบริหาร
- การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตาม และประเมินผล

การกระจายอำนาจ

- การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ
- กระจายอำนาจไปสู่ภาคส่วนอื่น

4.1 การมีส่วนร่วม / การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/Consensus Oriented)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแสดงความคิดเห็น และเสนอปัญหาภายในท้องถิ่น ในประเด็นต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนา เพื่อให้เกิด ฉันทามติ ร่วมกัน ซึ่งอย่างน้อยควรมีส่วนร่วมใน 3 ด้าน ได้แก่

- 4.1.1) การมีส่วนร่วมกำหนดทิศทาง นโยบาย หรือแผนงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4.1.2) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะ
- 4.1.3) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล

4.1.1 การมีส่วนร่วมกำหนดทิศทาง นโยบาย หรือแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อปท. พึงจัดให้มีกระบวนการและกลไกให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมกำหนดทิศทาง นโยบาย แผนงานของ อปท. โดยประชาชนที่เข้าร่วมมีความหลากหลายกระจายครอบคลุมทุกชุมชน เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอปัญหาและความต้องการผ่านแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนงานอื่นๆ

● ● ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

1. อปท. ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็น หรือเข้าร่วมประชุม ประชาคมเพื่อกำหนดทิศทาง นโยบาย หรือ แผนพัฒนาท้องถิ่นด้วยความสมัครใจ ตามวัน เวลาและสถานที่ที่เหมาะสม สอดคล้องกับวิถี ชุมชน ไม่ซ้ำซ้อน ครอบคลุมตามสัดส่วนพื้นที่

Don'ts

1. อปท. มีการชี้นำหรือจัดตั้งมวลชน โดยเลือกปฏิบัติเฉพาะบางกลุ่มบางฝ่าย เพื่อให้ กระบวนการเป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไข โดยละเลยความสำคัญต่อการรับฟังความเห็น และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง

● ● ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

4.1.1 การมีส่วนร่วมกำหนดทิศทาง นโยบาย หรือแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Do's

2. อปท. นำผล/ข้อเสนอต่าง ๆ จากการประชาคม/รับฟังความคิดเห็น ของประชาชนไปขับเคลื่อนอย่างเป็น รูปธรรม ผ่านการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ บประมาณรายจ่าย

Don'ts

2. อปท. ละเลยไม่ดำเนินการ/ปิดกั้น ภาวประชาชนในการชี้แจงและรับฟัง ความคิดเห็น กรณีที่จะดำเนินโครงการ ที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวางในท้องถิ่น เช่น การสร้างสถานที่กำจัดขยะ สร้างถนน หรือคันกั้นน้ำ รวมทั้งเพิกเฉยต่อการนำ ข้อเสนอจากการประชุมประชาคมไปปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรม โดยปราศจากการชี้แจง เหตุผลให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ

4.1.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะ

อปท. พึงส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ โดยสามารถให้ข้อมูล ความคิดเห็น แนะนำ ปรัชญา ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติงาน

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

1. อปท. ส่งเสริม/เปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีคุณวุฒิ/วิญญูเหมาะสม หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ/คณะทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจำนวนสัดส่วนที่มีผลต่อการตัดสินใจในการบริหารโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ

Don'ts

1. อปท. แต่งตั้งผู้มีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือพวกพ้องเข้าเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานที่สำคัญ โดยไม่เปิดโอกาสให้ประชาชน ผู้มีความรู้ความสามารถตามความเหมาะสมเข้าร่วม เช่น คณะกรรมการเปิดซองซองราคา คณะกรรมการตรวจการจ้าง คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีอิเล็กทรอนิกส์

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

4.1.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะ

Do's

2. อปท. มีการนำความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของบุคลากรและประชาชนไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการทำงานและการให้บริการให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

Don'ts

2. ผู้บริหารของ อปท. เพิกเฉยต่อการรับฟังความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะในการบริหารงานที่ได้รับการสะท้อนจากบุคลากรหรือประชาชน หรือรับฟังแต่พวกพ้องบุคคลใกล้ชิด เช่น ไม่จัดให้มีแบบสอบถามหรือช่องทางในการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความพึงพอใจต่อการบริหารหรือบริการสาธารณะที่เหมาะสม

4.1.3 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการสอดส่อง ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

● ● ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

1. อปท. มีการกำหนดกลไกให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการเบิกจ่ายงบประมาณในลักษณะการสอบยันความถูกต้อง (Cross Check)

Don'ts

1. อปท. ขาดระบบการสอบทาน / ตรวจสอบที่เข้มงวดในการบริหารงบประมาณ ขาดการวางระบบการตรวจสอบภายในที่ดี อันอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดหรือการทุจริต เช่น การเบิกจ่ายเท็จ ปลอมแปลงแก้ไขเอกสารการเบิกจ่าย

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

4.1.3 การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล

Do's

2. อปท. กำหนดให้มี / ปรับปรุงประกาศสภาท้องถิ่น เรื่อง ระเบียบว่าด้วยการให้ประชาชนเข้าฟังการประชุมและการปรึกษาของสภาท้องถิ่นตามระเบียบฯ ให้ความเหมาะสมกับบริบทแต่ละพื้นที่ เพื่อส่งเสริม/อำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น รวมทั้งประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับวันเวลาและกำหนดการประชุมสภาท้องถิ่น

Don'ts

2. อปท. ปิดกั้นการตรวจสอบติดตามของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูล การประชุมสภาท้องถิ่น เช่น ไม่ให้เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น หรือมิได้มีการเผยแพร่รายงานการประชุมของสภาท้องถิ่นผ่านช่องทางที่เหมาะสม หรือมิได้จัดทำระเบียบหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมเพื่อให้ประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาท้องถิ่น

4.2 การกระจายอำนาจ

การปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้ง มีการโอนถ่ายบทบาทและภารกิจให้แก่ภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม โดยพิจารณา 2 ประเด็น ได้แก่

4.2.1) การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ

4.2.2) การกระจายอำนาจไปสู่ภาคส่วนอื่น

4.2.1 การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ

ในการปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการโอนถ่าย บทบาทและภารกิจให้แก่ภาคส่วนอื่นๆ ในสังคม

● ● ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

ผู้บังคับบัญชาของ อปท. ส่งเสริมให้มีการมอบอำนาจเพื่อกระจายอำนาจการตัดสินใจและความรับผิดชอบ ที่เหมาะสม ซึ่งไม่เป็นการเพิ่มขั้นตอนหรือระยะเวลาในการใช้อำนาจ และไม่ต้องผ่านการพิจารณาของผู้ดำรง ตำแหน่งต่าง ๆ มากเกินความจำเป็น ดังนี้

1. เพิ่มการมอบอำนาจบางเรื่องให้ระดับรองผู้บริหารท้องถิ่นหรือพนักงานท้องถิ่นในการอนุมัติอนุญาต
2. จัดทำคำสั่งมอบหมายผู้รักษาราชการแทนในกรณีไม่อาจปฏิบัติงานได้
3. กรณีการลงนามอนุมัติ อนุญาตตามกฎหมายเฉพาะ มีการจัดทำบัญชีสรุปการมอบอำนาจแนบท้ายคำสั่ง
4. กรณีอำนาจเฉพาะของผู้บริหารไม่สามารถมอบอำนาจได้ หรือผู้บริหารท้องถิ่นมอบอำนาจ ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ให้จัดทำเป็นคำสั่งและประกาศให้ประชาชนทราบด้วย

● ● ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

4.2.1 การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ

Don'ts

ผู้บังคับบัญชาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบอำนาจไว้ที่ตนเอง เพียงผู้เดียว ละเลยการมอบอำนาจความรับผิดชอบในการตัดสินใจ ให้ผู้ใต้บังคับบัญชา สามารถใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจอนุมัติ อนุญาต และการจัดบริการสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว ในการรับบริการ เช่น ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ / ปรับปรุงแนวทางการมอบ อำนาจให้มีความเหมาะสม รวมทั้งไม่มีการสอบทาน / ตรวจสอบติดตาม การใช้อำนาจภายหลังการมอบอำนาจ

4.2.2 การกระจายอำนาจไปสู่ภาคส่วนอื่น

การกระจายอำนาจในการตัดสินใจให้หน่วยงาน หรือภาคส่วนอื่นๆ หรือประชาชนในพื้นที่ เพื่อจัดการหรือจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการกระจายบุคลากร งบประมาณ เทคโนโลยี ที่เหมาะสม

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

1. อปท. ส่งเสริม/สนับสนุน/เปิดโอกาสให้ประชาชน ตัวแทนจากภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคมในท้องถิ่น เข้าร่วมในการดำเนินงานในกิจกรรมสาธารณะ และบริการสาธารณะผ่านการเป็นคณะกรรมการ คณะทำงาน และอาสาสมัครประเภทต่าง ๆ

Don'ts

1. อปท. คัดเลือก/แต่งตั้งบุคคลที่ไม่เหมาะสมทางสังคมหรือมีคุณวุฒิ วิทยุฒิ ไม่เหมาะสมกับการกิจหรือเลือกเฉพาะพวกพ้องของตนเอง

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

4.2.2 การกระจายอำนาจไปสู่ภาคส่วนอื่น

Do's

2. อปท. สนับสนุน/อุดหนุนเงินงบประมาณ ที่ให้แก่หมู่บ้าน/ชุมชน/กลุ่มองค์กร/ภาครัฐ/ภาคประชาสังคมระเบียบเพื่อตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงว่าโครงการที่จะให้เงินอุดหนุนต้องเป็นภารกิจที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน/กลุ่ม/องค์กรที่ขอรับเงินอุดหนุนและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย รวมทั้งพิจารณาถึงฐานะทางการเงินการคลัง ศักยภาพ และประโยชน์ที่ประชาชนในเขตพื้นที่จะได้รับ

Don'ts

2. อปท. ขาดการติดตาม และประเมินผลการทำงานว่าหน่วยงานองค์กรหรือกลุ่มที่เป็นผู้ขอรับเงินอุดหนุนได้นำเงินที่ได้รับไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ หรือการตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนโดยไม่คำนึงฐานะทางการเงินและการคลังที่มีอยู่เป็นการดำเนินการเพื่อหวังคะแนนนิยมทางการเมืองเพียงอย่างเดียว เช่น การตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่กลุ่ม องค์กร เฉพาะที่เป็นพวกพ้องของตน หรือกลุ่ม องค์กรที่มีได้ดำเนินการเพื่อประโยชน์โดยรวมของสมาชิกหรือประชาชนในท้องถิ่น

อบต. ไม่อนุญาตให้ผู้ประกอบการสร้างโรงงาน เนื่องจากมีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนจำนวนน้อยเกินไป

CASE STUDY

ผู้ประกอบการรายหนึ่งจะดำเนินโครงการสร้างโรงงานแปรรูปไม้ซึ่งหาจะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยผู้ประกอบการรายนั้นดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลโคกกระเทียม อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล ตามระเบียบขั้นตอน ด้วยพื้นที่ดังกล่าวคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบที่จะ ประกาศเป็นพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เมื่อได้นำเสนอเรื่องโรงงานแปรรูปเข้าสู่ทางคณะกรรมการส่วนตำบลโคกกระเทียม ชวภา จึงมีมติเอกฉันท์ไม่อนุญาตให้ดำเนินโครงการฯ ในพื้นที่ เนื่องจากการรับฟังความคิดเห็นมีสัดส่วนที่น้อยเกินไปเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรที่มีอยู่จริง และแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด มีตัวเลือกให้ตอบเพียง “เห็นด้วยมาก” “เห็นด้วย” และ “เห็นด้วยน้อย” เท่านั้น ไม่มีตัวเลือกคำตอบว่า “ไม่เห็นด้วย” อันเป็นการลิดรอนสิทธิของผู้อยู่ในรั้วรับฟังความคิดเห็น ซึ่งต่อมา ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้ว เห็นว่า การมีดังกล่าวไม่ถือว่าการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนอย่างรอบด้าน ดังนั้น การที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระเทียมมีมติไม่อนุญาตให้ผู้ประกอบการรายนั้นดำเนินโครงการฯ จึงเป็นกรกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย และการที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระเทียมมีหนังสือแจ้งผลการไม่อนุญาตดังกล่าวไปยังผู้ประกอบการรายนั้น จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีธรรมาภิบาลตามหลักการมีส่วนร่วม โดยคำนึงถึงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างรอบด้านและครอบคลุมทุกชุมชน

เทศบาลดำเนินการรื้อทางเท้าและตัดต้นไม้ที่ปลูกบนทางเท้าออก โดยสอบถามความคิดเห็นของประชาชนไม่ครบถ้วน

CASE STUDY

เทศบาลได้ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินการก่อสร้างปรับปรุงขยายผิวการจราจรเพื่อทำเป็นทางจราจร แต่คำถามในแบบสอบถามมีเพียงคำถามที่เกี่ยวกับปัญหาจราจร การขยายผิวการจราจร และการเพิ่มพื้นที่จอดรถเพื่อแก้ไขปัญหารถจราจรเท่านั้น โดยไม่ปรากฏข้อมูลหรือมีคำถามใดที่จะบ่งชี้ถึงการจะขยายผิวการจราจรด้วยการรื้อทางเท้าที่มีอยู่ และตัดหรือย้ายต้นไม้ที่ปลูกบนทางเท้าออกทั้งหมดหรือบางส่วน อันเป็นข้อมูลสาระสำคัญของโครงการฯ

กรณีศึกษาอาจไม่ถือว่าเป็นการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนตามโครงการฯ ศาลปกครองสูงสุด จึงมีคำพิพากษาให้เทศบาลดำเนินการจัดให้มีทางเท้าตามเดิม รวมทั้งปลูกต้นไม้บนทางเท้าให้เหมาะสมกับสภาพการใช้ประโยชน์ โดยให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง การบริหารงานและการปฏิบัติหน้าที่ไม่สอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วม โดยไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างแท้จริง เพียงดำเนินการสอบถามไปตามขั้นตอน และไม่ได้ให้ข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญในการดำเนินการต่อประชาชน

5. หลักความรับผิดชอบ

การปฏิบัติงานของ อบต. ต้องมุ่งให้การทางานมีคุณภาพ สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ และตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียภายในท้องถิ่น หากการทำหน้าที่นั้นเกิดปัญหาหรือข้อขัดข้อง อบต. ต้องสามารถตอบคำถามและอธิบายให้ทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นปัญหาเหล่านั้น รวมทั้ง อบต. ยังต้อง มีการจัดทำระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ตลอดจนระบบการบรรเทาปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น โดยคำนึงถึง 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

5.1) ความรับผิดชอบ

5.2) การตอบสนอง

5

ความรับผิดชอบ

มุ่งทำงานให้มีคุณภาพ สร้างความเชื่อมั่น และตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน หากการดำเนินงานเกิดปัญหา/ขัดข้อง ต้องสามารถตอบคำถามและอธิบายเกี่ยวกับปัญหาเหล่านั้นได้ รวมทั้งต้องมีการจัดทำระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ตลอดจนระบบการบรรเทาปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

ความรับผิดชอบ

- การประเมินผลการปฏิบัติงานและการรายงาน
- ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง
- การจัดการเรื่องร้องเรียนและบรรเทาผลกระทบ

การตอบสนอง

- การบริการอย่างมีคุณภาพ
- การตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน

5.1 ความรับผิดชอบ อปท. สามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบและกำหนดให้มีการจัดเตรียมระบบการแก้ไข หรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น จากการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ อปท. ทั้งนี้อย่างน้อย ให้พิจารณาความรับผิดชอบให้ครอบคลุมใน 3 ประเด็น ได้แก่

- 5.1.1) การประเมินผลการปฏิบัติงานและการรายงาน
- 5.1.2) ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายในและการบริหาร ความเสี่ยง
- 5.1.3) การจัดการเรื่องร้องเรียนและบรรเทาผลกระทบ

5.1.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานและการรายงาน

อปท. พึงส่งเสริมและกำหนดให้มีเครื่องมือที่ช่วยวัดความสำเร็จในการปฏิบัติงานของพนักงาน และองค์กร ให้เกิดความชัดเจน เป็นรูปธรรม โดยระบบการประเมินผลนั้น ควรต้องสะท้อนให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานของตน และตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชนได้

● ● ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

1. อปท. จัดให้มีกลไกและกระบวนการประเมินผลการบริหารและปฏิบัติราชการเพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินมาเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการวางแผนบริหารงาน อปท. โดยพิจารณาประเมินในมิติต่าง ๆ เช่น

- 1) ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ
- 2) คุณภาพของบริการ
- 3) ความคุ้มค่าของภารกิจ
- 4) ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการ

● ● ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.1.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานและการรายงาน

1. อปท. ขาดกระบวนการสร้างแรงจูงใจและความตระหนักที่เป็นรูปธรรม เช่น

- การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการปฏิบัติหน้าที่
- การมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถ
- การมีระบบประเมินที่ดี
- การยกย่องหรือมอบรางวัลให้กับผู้ที่สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

รวมถึง การไม่กำหนด/ปรับปรุงตัวชี้วัด และเป้าหมายในการปฏิบัติงาน รวมถึงละเลยในการติดตามและประเมินผลด้านต่าง ๆ

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.1.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานและการรายงาน

Do's

2. อปท. มีการประเมินบุคคล โดยคำนึงถึงผลการปฏิบัติงานของ พนักงานส่วนท้องถิ่นในตำแหน่งที่ปฏิบัติ และประโยชน์ที่หน่วยงานได้รับจากการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนท้องถิ่น ผู้ นั้น ตามประกาศหลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคลที่ กจ. กท. หรือ ก.อบค. กำหนด

Don'ts

2. อปท. กำหนดตำแหน่งในส่วนราชการต่าง ๆ ตามโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ ไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานหน้าที่ ความรับผิดชอบ ลักษณะงาน และปริมาณงาน ขาดการเชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานตาม ตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบกับแรงจูงใจ หรือการให้ค่าตอบแทน เช่น การประเมินผล บุคคลไม่มีการพิจารณาตามภาระงานหรือ ผลงาน แต่ประเมินตามความพอใจเนื่องจาก เป็นบุคคลใกล้ชิด หรือพรรคพวก

5.1.2 ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง

อปท. ต้องมีกระบวนการควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง ที่มีมาตรฐาน เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปด้วยความโปร่งใส และบรรลุผลสำเร็จตามภารกิจ หน้าที่และความรับผิดชอบ และได้รับความเชื่อมั่น และความไว้วางใจจากประชาชน

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

1. อปท. ส่งเสริมให้มีการจัดวางระบบ ควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง ตามหลักเกณฑ์ของ กระทรวงการคลังผ่านรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับประเมินผลและจัดทำ รายงานประเมินผลส่งให้ผู้กำกับดูแล

Don'ts

1. อปท. ละเลยต่อการจัดระบบ การควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง และไม่มีการนำ ผลจากการวิเคราะห์/ประเมินผลความเสี่ยง ไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานอย่างเป็นรูปธรรม

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.1.2 ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง

2. อปท. จัดให้มีกระบวนการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้สามารถดำเนินการบรรลุดูประสงค์ และเพิ่มศักยภาพ และขีดความสามารถให้หน่วยงานของรัฐ โดยการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินการ ดังนี้

- 1) จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
- 2) ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง
- 3) จัดทำรายงานผลตามแผนการบริหารความเสี่ยง
- 4) พิจารณาทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยง

ทั้งนี้ ควรวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงภายใต้สภาพพื้นที่ บริบท/เงื่อนไข ตามความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ของตนเอง

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.1.2 ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง

2. อปท. ไม่มีบุคลากรในตำแหน่งงานตรวจสอบภายใน หรือไม่มีการมอบหมายให้มีผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าวตามความเหมาะสม ละเลยการส่งเสริม/สนับสนุนให้ผู้รับผิดชอบมีความรู้ อย่างเพียงพอต่อการควบคุมและบริหารจัดการความเสี่ยง มีการลอกเลียน แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น จนไม่ทราบความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ที่แท้จริงของตนเอง

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.1.2 ระบบควบคุมภายใน ตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง

Do's

3. อปท. มีการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นอย่างครอบคลุมรอบด้าน เช่น

- ความเสี่ยงในเรื่องการทุจริต
- ความเสี่ยงในเรื่องการบริหารงบประมาณ
- ความเสี่ยงในการบริหารงานบุคคล

รวมถึง การกำหนดให้มีแผน/กลไกในการจัดการความเสี่ยงเหล่านั้น

Don'ts

3. อปท. ขาดการบริหารความเสี่ยง ไม่ให้ความสนใจการประเมินปัจจัยหรือเหตุปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบทางลบและไม่มีการกำหนดวิธีการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม

5.1.3 การจัดการเรื่องร้องเรียนและบรรเทาผลกระทบ

อปท. ต้องมีข้อมูล/ระบบ/วิธีการจัดการข้อร้องเรียนและบรรเทาผลกระทบต่อปัญหาหรือข้อขัดข้องที่ประชาชนร้องเรียน รวมทั้งต้องกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการให้ทราบ และรายงานรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นปัญหาให้สาธารณชนได้รับทราบ พร้อมทั้งมีระบบการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการป้องกันปัญหาในรูปแบบและลักษณะเดิมไม่ให้เกิดขึ้นอีก

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

1. อปท. มีการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยกำหนดให้มีหลักเกณฑ์ วิธีการในการจัดการเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์หลากหลายช่องทาง มีการส่งเสริมคณะกรรมการจัดการเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์เพื่อดำเนินการตามกระบวนการให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีการแจ้งผลกลับไปยังผู้ร้องเรียนทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด

Don'ts

1. อปท. ละเลยเมื่อมีผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรือคาดว่าจะเดือดร้อนหรือเสียหายจากการปฏิบัติงาน รวมถึงไม่ให้ความสนใจต่อการหาทางแก้ไข บรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ เยียวยา ปลดเบ้สิ่งทุกข์ในเวลาอันสมควร เช่น กำหนดช่องทางการร้องเรียนที่มีลักษณะเข้าถึงง่าย สร้างขั้นตอนเก็บความจำเป็น และไม่ละเลยต่อผู้ได้รับความเดือดร้อน

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

5.1.3 การจัดการเรื่องร้องเรียนและบรรเทาผลกระทบ

Do's

2. อปท. มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพเป็นมาตรฐานเดียวกัน และมีการจัดทำฐานข้อมูลเรื่องร้องเรียน เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์และกำหนดแนวทางในการป้องกันและแก้ไขไม่ให้เกิดปัญหาในลักษณะเดิมขึ้นอีก

Don'ts

2. อปท. ไม่มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ถึงช่องทาง กระบวนการ และระยะเวลาดำเนินการในการร้องเรียน ร้องทุกข์ให้ประชาชนทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น คู่มือฉบับประชาชน แผ่นพับ แพนผังแสดง ณ จุดบริการ

6. หลักความคุ้มค่า

การปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ตลอดจนเป้าหมายและพันธกิจที่มีความชัดเจน โดยต้องมีลักษณะที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน นอกจากนี้การปฏิบัติงานตามเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ดังกล่าว ต้องคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า รวมถึงใช้ระยะเวลาในการดำเนินการที่รวดเร็ว และเหมาะสมโดยคำนึงถึง 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

6.1) ประสิทธิภาพ

6.2) ประสิทธิภาพ

6

ความคุ้มค่า

การปฏิบัติงานต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ตลอดจนเป้าหมายและพันธกิจที่มีความชัดเจน โดยต้องมีลักษณะที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน และต้องคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า รวมถึงใช้ระยะเวลาในการดำเนินการที่รวดเร็วและเหมาะสม

ประสิทธิภาพ

1

มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มุ่งตอบสนองความต้องการประชาชน

2

มีแนวทางการปฏิบัติงานที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย

ประสิทธิภาพ

ความประหยัด

1

รวดเร็ว

2

มาตรฐานและการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ

3

6.1 ประสิทธิภาพ

อปท. ต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อตอบสนอง ความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์วางเป้าหมาย การปฏิบัติงานที่ชัดเจนและอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อ ความคาดหวังของประชาชน โดยสร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยง และมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น อย่างต่อเนื่อง โดยต้องคำนึงถึงการดำเนินการในประเด็นต่อไปนี้

6.1.1 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

6.1.2 แนวทางการปฏิบัติงานที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย

6.1.1 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึงจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีความชัดเจน ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและประเทศ โดยวางเป้าหมายแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

● ● ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

อปท. มีกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีการวิเคราะห์และกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานอย่างรอบด้าน ตามความจำเป็นและผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ และให้ความสำคัญกับการประสานแผนในแต่ละระดับ เพื่อการจัดทำแผนในพื้นที่ที่มีความสอดคล้องและไม่ซ้ำซ้อนกัน สามารถนำโครงการ/กิจกรรมที่เกินศักยภาพประสานเข้าสู่แผนพัฒนาในระดับสูงขึ้นไปได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. 2562

● ● ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

6.1.1 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

Don'ts

อปท. ขาดการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตน หรือคัดลอกวิสัยทัศน์ดังกล่าว มาจากอปท. อื่น และไม่มีการบูรณาการและประสานแผนพัฒนาประเภทต่าง ๆ ในระดับพื้นที่ ละเลยการทบทวนหรือปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมที่เกินศักยภาพให้เกิดการเชื่อมโยงกันระหว่างพื้นที่ของ อปท. ตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป หรือหน่วยงานอื่น ๆ ดังคนต่างหากจนเกิดความซ้ำซ้อน สิ้นเปลืองงบประมาณ

6.1.2 แนวทางการปฏิบัติงานที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มุ่งผลของความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งกำหนดระบบการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

● ● ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

1. อปท. มีการบริหารจัดการโครงการ/กิจกรรมได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น สามารถอธิบายผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในเชิงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และอื่น ๆ

Don'ts

1. อปท. ไม่มีการกำหนดตัวชี้วัดการปฏิบัติงานโครงการ/กิจกรรมเพื่อบรรลุตามเป้าหมายให้ชัดเจนและเหมาะสมตามมาตรฐานการบริหารหรือการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดไว้เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

● ● 6.1.2 แนวทางการปฏิบัติงานที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย

Do's

2. อปท. มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจอย่างต่อเนื่อง และนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

Don'ts

2. อปท. ขาดการจัดทำสารสนเทศเพื่อสนับสนุนข้อมูลที่สำคัญต้องใช้ในการบริหาร เช่น

- ระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอย
- ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) เพื่อจัดการด้านการเงินการบัญชี การคลัง และการจัดเก็บภาษีประเภทต่าง ๆ

รวมถึงไม่มีการกำหนดแผนงาน ทิศทางเป้าหมายในการบริหารทรัพยากรที่ชัดเจน

6.2 ประสิทธิภาพ

อปท. ต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลผลิตภาพ ที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ต้องมีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก และลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยและไม่มีความจำเป็นโดยต้องคำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้

6.2.1 ความประหยัด

6.2.2 ความรวดเร็ว

6.2.3 มาตรฐานและการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ

6.2.1 ความประหยัด

การนำทรัพยากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่อย่างจำกัดมาใช้หรือจัดสรรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อท้องถิ่น โดยคำนึงถึงต้นทุนการผลิตและการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด รวมทั้งประเมินความคุ้มค่าก่อนและหลังการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

1. อปท. นำระบบบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ โดยมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือโทรคมนาคม ความเหมาะสมและกำลังงบประมาณในการปฏิบัติหน้าที่และขับเคลื่อนภารกิจต่างๆ เพื่อช่วยลดขั้นตอน เพิ่มประสิทธิภาพ ประหยัดค่าใช้จ่าย ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยไม่เกิดผลเสียแก่ภารกิจ

1. อปท. มีการจัดตั้ง/คำนวณงบประมาณในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในวงเงินงบประมาณที่สูงกว่าที่ควรจะเป็น ไม่คุ้มค่า ละเลยการตรวจสอบต้นทุนในการปฏิบัติงานและการดำเนินโครงการ ใช้งบประมาณและทรัพยากรฟุ่มเฟือย

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

6.2.1 ความประหยัด

Do's

2. กรณีภารกิจของ อปท. ใดมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน หรือเป็นภารกิจที่ใกล้เคียงหรือต่อเนื่องกันควรจัดให้มีการบูรณาการความร่วมมือกันระหว่าง อปท. หรือหน่วยงานอื่นๆ ตามแนวทางที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. ได้ประกาศไว้

Don'ts

2. อปท. ไม่คำนึงถึงลำดับความสำคัญ และความจำเป็นเร่งด่วน ขาดการวางแผนที่ดี ละเลยการประสานความร่วมมือกับภาคส่วนอื่นๆ เพื่อให้การดำเนินการบรรลุผลตามภารกิจเกิดความคุ้มค่า และประหยัด

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

6.2.1 ความประหยัด

Do's

3. อปท. มีการประเมินความคุ้มค่าในเชิงภารกิจก่อนและหลังการดำเนินโครงการ/กิจกรรม โดยพิจารณาเปรียบเทียบ จากประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับกับวงเงินงบประมาณที่ใช้จ่ายไป ทั้งนี้ ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ ต้องรวมไปถึงผลทั้งที่คำนวณเป็นตัวเงิน และไม่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้

Don'ts

3. อปท. ดำเนินการตามนโยบายฝ่ายการเมือง โดยละเลยการศึกษาวิเคราะห์ผลดีผลเสียทุกด้าน ไม่คำนึงถึงประโยชน์หรือผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประชาชน

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

6.2.1 ความประหยัด

Do's

4. อปท. มีการพิจารณาทบทวน ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงภารกิจที่ไม่คุ้มค่าหรือไม่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงสิทธิ ความเสมอภาค และความเท่าเทียมกันของประชาชนทุกกลุ่มด้วย

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

6.2.1 ความประหยัด

Don'ts

4. อปท. บริหารจัดการทรัพยากรโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจ ไม่คำนึงหลักการช่วยเหลือประชาชนตามระเบียบ ให้การสนับสนุนหรือช่วยเหลือในลักษณะซ้ำซ้อน กับหน่วยงานอื่น ๆ รวมทั้งใช้งบประมาณอย่างฟุ่มเฟือยในภารกิจที่ไม่มีความจำเป็น เช่น

- ทำทางจักรยานบนถนนตามกระแส โดยไม่พิจารณาถึงผู้ใช้งานจริงและสภาพถนนที่อันตราย
- แจกผ้าห่มกันหนาวซ้ำซ้อนกับหน่วยงาน/องค์กร/มูลนิธิการกุศลอื่น
- จัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ที่ล้าสมัย
- จัดทำและติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์งานเดียวกันซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น
- จัดสร้างอาคาร สถานี และสิ่งก่อสร้างที่มีขนาดใหญ่เกินความจำเป็น หรือไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้จริง
- ปรับปรุงภูมิทัศน์ตามไหล่ทาง/เกาะกลางโดยไม่สอบถามความต้องการของประชาชน

6.2.2 ความรวดเร็ว

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ คำนึงถึงกรอบระยะเวลาที่กำหนด ให้บริการอย่างรวดเร็ว สนองตอบต่อ ความคาดหวังของประชาชน และตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างทันก่วงที่

ตัวอย่าง ข้อแนะนำที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

Do's

อปท. มีการนำวิธีการบริหาร จัดการ/นวัตกรรม ที่เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่นมาใช้ในการ ดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการแก้ไข ปัญหา ลดขั้นตอน ระยะเวลา และประหยัด ค่าใช้จ่าย เช่น

- การมีระบบการเตือนภัยที่เกิดจากธรรมชาติ
- การแจ้งเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ และตอบกลับ ผ่านระบบออนไลน์

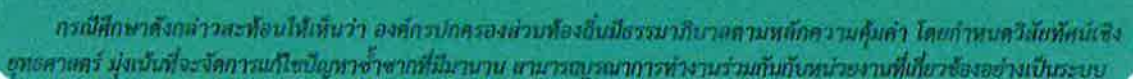
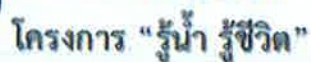
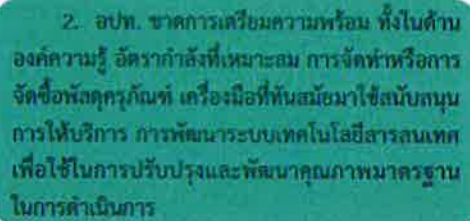
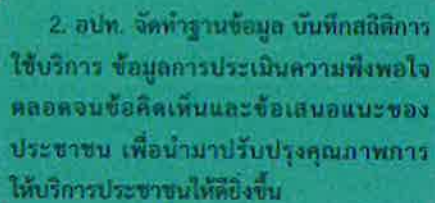

Don'ts

อปท. ไม่มีการทบทวน ปรับปรุง กระบวนการอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ การดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาและการ จัดบริการสาธารณะเกิดความล่าช้า

● ● ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะที่ควรคำนึงในการบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่

โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กเกิดความเสียหายหลังการตรวจรับ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่งตั้งคณะเจ้าหน้าที่ชุดหนึ่งเป็นประธาน และกรรมการตรวจการจ้างโครงการฯ โดยที่ไม่มีบุคคลผู้มีความรู้หรือความชำนาญ ในหลักวิชาการช่างตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และในช่วงเวลาเดียวกันยังแต่งตั้ง คณะเจ้าหน้าที่ชุดเดิมรับผิดชอบตรวจรับงานหลายโครงการซ้อนกัน ส่งผลให้โครงการ ดังกล่าวเกิดความเสียหาย ดังนั้น ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ความเสียหายจากกรณี ดังกล่าว เกิดจากความบกพร่องของระบบการดำเนินงาน และเจ้าหน้าที่ไม่สามารถปฏิบัติ หน้าที่ควบคุมงานและตรวจการจ้างแต่ละโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องรับผิดชอบร่วมกับคณะเจ้าหน้าที่ชุดดังกล่าวด้วย

กรณีศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง การบริหารงานที่ไม่สอดคล้องกับหลักความ คำนึง โดยไม่คำนึงถึงการความรู้ความสามารถและประสบการณ์และปริมาณภารกิจ ของบุคลากรส่งผลให้ปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เป้าหมายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

- เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ในเชิงภารกิจของรัฐ
- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ ให้ทันต่อสถานการณ์
- ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ
- มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ